

HÉTFŐI HIRADÓ

FÜGGETLEN TÁRSADALMI LAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Deák Ferenc-utca 4.
Megjelenik minden hétfőn és ünnepnap után.

Felelős szerkesztő:
Longi A. István.

Előfizetési ára:
Egész évre, házhoz hordva 6 K. — Fél évre 3 K.
Negyed évre 1 K. 50 fillér.

Népoktatási bajok

Kolozsvár, augusztus 8.

Az állam gazdaságának és műveltségének fokmérője a tanügy. Ahol az iskolák tervszerű nemzeti politikából oktatják a népek millióit, ahol az iskola mindenki által könnyen hozzáférhető intézmény, ott virágzik az ipar, fejlett a kereskedelem, mintaszerű a mezőgazdaság és politikailag érett a nép. Ellenben ahol a népek milliói tudatlanul nőnek fel, az olyan ország, mint a mi édes hazánk is, csak az analfabéták számbeli sokaságával vezethet a népek versenyében.

Erről tanuskodik egy csomó jelentés, amiket a megyei közigazgatási bizottságok ülésén olvastak fel a különböző vármegyék népoktatási viszonyairól — a roppant hiányokról. Csak egyetlen főszolgabírói járás 41 községében szünetel a tanítás. Szünetel pedig azért, mert vagy nincs egyáltalában iskola, vagy nincs iskolaépülete, vagy van, de annyira rozoga, hogy hatóságilag bezárták, vagy nincs tanító, mert a fizetés oly csekély, hogy nem akad vállalkozó szellem, aki azt az állást el merné vállalni.

S ha most arra vagyunk kíváncsiak, hogy milyen jellegű iskolák ezek a jelenleg csak papiroson létező kulturházak? Rámondhatjuk behunyt szemmel a szentenciát: felekezeti iskolák és nagyobb részük amellet nemzetiiségi.

Régi elkoptatott theória az már, hogy egyházak a természetes iskolafentartók. Nem ezek az igazán természetes iskolafentartók, hanem a község és az állam! Idejét multa már az a kor, amidőn az embereket valamelyik vallás kebelén úgy nevelték, hogy a többi vallást követőket gyűlölni tanulja. Azt az időt éljük már, amikor a bibliai szeretet, testvériség és lelkiismereti szabadság eszméjét illenék megvalósítani. Ezt azonban csak tényleg meglévő és nem papirosiskolákkal valósíthatjuk meg.

Kevés értelme van már manapság a tulajdonképpen való felekezeti nevelésnek. Hiszen az állami iskoláink vallás-

erkölesi nevelés tekintetében semmivel sem állanak hátrább, mint a felekezeti, de a rendszeres tanítás, a nemzeti eszme feltétlen hirdetése tekintetében okvetlenül felettük állanak! Különösképp, ha figyelembe vesszük, hogy a felekezeti iskolák igen jelentékeny része nemzetiiségi.

De máskülönben is naponként tapasztalhatjuk, hogy csak a jóakarát tartalmazza nyitva a felekezeti iskolák jó nagy részét. És ez a jóakarát úgy okoskodik, hogy inkább rossz oktatást nyújtunk a népnek, mint semmilyen. Mert ne higgye senki, hogy az oktatás milyensége csak a tanító egyéniségétől függ. Ez nem áll, mert ugyancsak veszélyezteti a tanítás eredményét a célszerűtlen iskolai berendezés, a felszerelés hiánya, a növendékek óriási száma és a taneszközök nélkülözése is. Már pedig ezek a hibák mind előfordulnak a legtöbb felekezeti iskolában.

Sok, nagyon sok baja, betegsége van a népoktatásnak. Néhol nincs tanterem, másutt van, de nincs köszönet benne; néhol nincs tanító, másutt van, de nem megfelelő*s legtöbb helyen a tanító a pap-pal kutya-macska barátságban él, ami aztán végleg türethetlenné teszi az állapotokat. Oka ennek a felekezeti iskola sajátos helyzete. A felekezeti iskolának a tanfelügyelő útján az állam, a lelkész útján az egyház s az iskolaszék útján az egyházközség parancsol. Pedig nehéz egy időben három urat szolgálni, különösen akkor, ha mindenik mást óhajt.

Gyermekvédelem.

*

Angliában most lépett életbe a gyerekek törvénye. Ennek örül most minden angol a brit szigeten. A gyermekek törvényének az utazásáról nem igen hallani. Minálunk legkevésbé. Pedig évtizedekkel ezelőtt minálunk hangzott el az a nagy igazság, hogy az állam legfőbb kincse az ember. Nem is kisebb ember tette ezt a demokratikus kijelentést, mint egy királyfi. Igaz, király nem is lett belőle soha — szegény Rudolftól.

A szó elszállt s a magyar államnál ma nincs oktalánabb kincspazarló. Mindent rá lehet fogni, csak azt nem, hogy kincs gyanánt kezelné az emberéletet. Államvédelmi törvényünk van, egészségkönyvtárra való, — no igaz, hogy legalább csak papiroson. Az iskolákban megünneplik a madarak és fák napját. A földművelési kormány sokat költ a madárvédelemre, költető-fészkekre, etető vályukra.

Meg kell adni, ezek mind a kor színvonalán álló intézkedések. Egybenmásban tán előtte ma járnak a többi Európának is. Hanem ha kitanultuk, hogy mit tesz az állam a fecskefiókokért és tengeri nyulakért és azt kérdezzük, hogy hát a gyermekekért mit tesz: akkor bizony elszégyelheti magát az állam, mint olyan.

Az állam a gyermekvédelem kérdését nagyon kényelmesen oldotta meg: a nyakára varrta a társadalomnak. Némely részben, mint látszik, meglepő szerencsésen. Nem volt még társadalmi akció olyan lelkes, mint az, amelyiknek célja az elhagyott gyermekek védelme. A legkülönbözőbb motívumok összejátszása hozta létre a sikert: de ilyen esetben nem szabad a motívumokat vizsgálgatni. A humanizmus kérdéseiben csak egyetlen szempont van: a siker és azt örömmel kell köszönteni a legparányibb voltában is. Az olyan országot átfogó sikerért, amilyen a gyermekligái, a legteljesebb elismerés és hála jár ki. Nemcsak az elhagyott gyermekek szívéből, hanem a mienkéből is, akiknek a liga alkalmat ad arra, hogy az emberpalánták tízezreit megállítsuk a testi-lelki fonnyadás útján s társadalomfojtogató gaz helyett gyümölcsstermelő fákat neveljünk belőlük.

A tízezreken tehát úgy-ahogy segítene a társadalom: de ki védi meg a százezreket? Azokat a százezreket, akik nincsenek elhagyatva, de ki vannak téve a mindennapos élet, az utca ezer veszedelmének, olyan veszedelmeknek, amik ellen a társadalom nem tud védelmet adni. Amik ellen nem a jószív, nem az irgalom, hanem csak az irgalmatlanul kemény törvény védhet meg.

Ez a törvény minuciózus gondossággal kíséri az angol gyermek minden léptét a csecsemőkortól a felcseperedésig. Védi a tehetetlen apróságokat az elvetemedett

Halló!

„ERZSÉBET“

Halló!

gőz- és kádfürdő Kis-Szamos-u. 1. — Telefon: 393.

szülőktől s a gondatlan nevelőktől. Az egészségtelen lakástól, a sinylesztő élelemtől, a léleksorvasztó környezettől. Védi az alkoholtól: bünteti a szülőt, nemesak, ha a kocsmába viszi a gyermekét, hanem akkor is, ha orvosi rendelet nélkül szeszest italt ad a gyermekének; bünteti a kocsmároszt, aki akármilyen célra alkoholt ad a gyermekeknek. Védi a nikotintól: engedélyt veszti az a trafikos, aki tizenhat évesnél fiatalabb gyermeknek akármilyen formában dohányt ad. Védi a lelki mérgeztől: becukják a boltost, aki szemérem-sétő képet, trágár könyvet ad el a gyermekeknek.

Nálunk soha se csinálják ezt meg. Egyrészt azok miatt, akiktől védeni kellene a gyermeket, — másrészt, mert minálunk a parlament és az állam csak politikával foglalkozik, ostoba és drága politikával.

Hirdessünk a „Hétfői Híradó“-ban mert csak hétfőn ez az egyedül megjelenő lap és így a legelterjedtebb.

Ellicitált gavallér

Mig a garzon nyaral.

Elviszik a butorát.

*

Mielőtt a gondos családapa nyaralásra indul, kötelességszerűen eljár az összes pénzügyintézeteknél, fiskálisoknál és kereskedőknél. Bejelenti, hogy nyári utra indul és ezzel föltétlenül sikerül is neki a haladékokat kieszközölni. Nem kell attól tartani, hogy addig amíg a tenger habjai között álmodozik, rég elfelejtett tartozások miatt megpördül a dob a benaftalinozott, gondosan bezárt otthoni lakásán.

Bezzeg a gavallér, a fiatal garzonember egészen másképpen gondolkodik. Ha ő bejárja a pénzügyintézeteket, ez legfőleg csak újabb váltókölcsonnt jelent, de a fiskálisokra és kereskedőkre ügyet sem vet. Elutazik és elfelejti azt a lehetőséget, hogy a távollétében meg is tartatják a kifizetést.

Pedig most egyik legegánsabb kolozsvári garzon ur járt pórul gondatlanságával. Elfeledkezett az árverési hirdetményről és nyaralni ment. Minden kényelemmel pompásan fölszerelt legénylakását, amely enyhe fészkel szolgált számos esteiken, árván hagyta idehaza.

Pénteken délelőtt kilenc órakor az árverés határidején megjelent a végrehajtó az aktákkal a kezében a garzonlakás ajtaja előtt. Feltörette az elzárt ajtót és a jelenlevő ószeres-kartell képviselőivel megkezdte az árverést. Alig néhány percig tartott az egész aktus és ime, az összes lefoglalt tárgyak elkelték harminchat korona vételárért.

A fiatalember dúsan fölszerelt garderobjá, arany, ezüst értéktárgyai, rengeteg apróság, ami csak díszül szolgálhat egy-egy ilyen legényszobának, néhány pikáns női holmi is, a kedves órák bús emlékei, a házigazda festményei is a falról, mind, mind dobra kerültek és az összes tárgyak együttes értéke sem haladta fölül a harminchat koronát.

Most pusztá és kietlen, mint a sir, a bájos legényének és a gazdája csak ezután fog értesülni a katasztrófáról a levélből, amelyben a házigazda az árverezett képek értékét követeli a nyaraló gavallértól, aki valahol a Lidon vagy Ostendén gondol talán arra, hogy milyen jó lesz az elegáns, szép legényszobában, ha ismét hazatér.

Örült nő, ki az államot perli.

Hol a zanzibári szultán?

*

Egy nagyon érdekes eset játszódott le a héten egyik fiatal kolozsvári ügyvéd irodájában. Beállított hozzá egy 35—40 év körüli, még elég szép nő. Félénken, zavartan nézett körül s az ügyvéd udvariasságára megrezzenve, suttogva mondta:

— Kérem, egy nagyon fontos ügyben jöttem, de szeretném, ha magunkra lennénk.

Az ügyvéd készségesen betette az ajtót. A nő leült a pamagra és beszélni kezdett:

— Oly ügyben jöttem, ami önt világhíressé teszi. Szép vagyok ugy-e? (Az ügyvéd természetesen hozzájárult.) És lássa, megcsaltak, megkárosítottak. Az állam károslott meg! Igen, az állam. Tudja, mit tett velem? A nap sugarait és a langyos szellőt akarja magának tulajdonítani. (Az ügyvéd kezdett helyén fészkelődni.) Itt vannak okmányaim, melyet az Isten állított ki nekem. Ezek tehát jogos tulajdonaim. Van egy gyermekem, az nagyon szép fiu, de maga is tesz nekem. (Ezzel hirtelen fölugrott s megölelte az ügyvédet, ki kénytelen volt engedni neki.) Hogy van? Mikor megy lovagolni?

Az ügyvéd rém kellemetlen állapotban volt. Tisztában volt azzal, hogy a nő örült. Gondolta, hogy ha már ő öleli, talán visszaöleli és hátha lerázza a nyakáról.

Ugy is tett. Magához szoritotta s mondta:

— Ugy lesz, mint te mondd. Meglesz. Szeretlek, szeretlek.

És a hatás megvolt.

— Jól tutom. Most dolgom van a gépházban, de vissza jövök. Este. Este. Pá. Pá.

És ezzel eltűnt. Kétségtelen, hogy a szerencsétlen örült, ki azóta már talán másutt hirdeti igéit.

Kaland a parkban.

A bokor — éjjeli menedékhely.

Versenyfutás a csibész és rendőr között.

*

Éjjel volt, vaksötét,

ugy tizóra felé és azért volt vaksötét, mert a parkban mindössze egy lámpa fénye viaskodott a szunyogokkal. Ebben a rejtelmes parkban indult tegnap este sétára egy szerelmes ifju. Az ifju, aki szerelmes volt, azért indult a sötét parkban sétálni, mert öngyilkos akart lenni. Igen nemesen és egyszerűen gondolkozott, ahogyan a szerelmesek szoktak:

Vagy beleverem a fejemet egy fába, vagy megbicskáz valaki. Mindenképen meghalok. Öngyilkos leszek a parkbeli sötétség által.

Igy gondolkozott a szerelmes ifju és elindult a sötét parkban. Fejében halál-gondolatok, a zsebében 12 korona 47 fillér, mert elseje volt. A Kossuth Lajos-utca felől fénysávok kísérték pár lépésnyire, azután elnyelte alakját a félelmetes sötétség. Az ifju bátran haladt előre, várta a megszabadító halált és áldotta a városi takarékoságot, amely fegyvert ad az öngyilkosoknak a sötétség képében.

Még egy öngyilkos?

Igy jutott el a szerelmes és halálra-szánt ifju a halfelől eső bokorig. Ott megállott és rémülten kezdett hallgatózni. A bokorból titokzatos hangok törtek elő. Hasonlatosak a fűrészfűnyörgéshez és ahhoz a hörgéshez, amit karácsony előtt, disznóölés idején lehet hallani. A szerelmezzivü öngyilkosjelölt így morfondirozott:

— Fát nem lehet ebben a sötétségben fűrészelni és a disznóöléshez nagyon meleg van. Itt valami szerencsétlenség történt. Talán valaki öngyilkos lett?

Ruhát mégis csak a **CZIRK** cég fest, tisztít legjobban

Telefon 556.

Gyár: Kolozsvár, Dézsma-utca 5.

Telefon 556.

Szólott és sietve sarkon fordult. Kibotorkált a parkból (kétszer elesett utközben) és így szól kiérve a világosságra a posztos rendőrhöz:

Biztos ur! Valaki öngyilkos lett a parkban. Nagyon hörög a bokorban.

A rendőr hivatalos ábrázatot öltött, feljebb csatolta a kardját, megnézte a revorverét és így szólt:

— Megyek mán, de gyűjön maga is.

— Ne féljen, megyek, én úgy sem törődöm az életemmel.

A bokor titka.

Egymás kezét fogva odaértek a bokorhoz. A rendőr komolyan hallgatózott. A bokorból rejtelmesen hangzott elő a fűrészhörgés. Hirtelen felkiáltott a rendőr:

— Hászzen ez alszik. No megállj hirös.

Gyufát gyújtott. A hirtelen és csekély világosság diadalmasan megbirkózott a park áthatatlan sötéttségével. A hirtelen fellobbanó fénynél egy toprongyos alakot láttak kiugrani a bokorból. A toprongyos futott, utána a rendőr és a szerelmes ifju.

A szerelmes a második lépésnél neki rohant egy fának a sötétben. A feje ketté repedt és holtan terült el a földön. Utolsó szavai ezek voltak:

Szerelmem! Isten áldja a tisztos ipart és a városi takarékoságot.

A rendőr tovább futott a csavargó után. De mivel ezen nem volt csizma és kard hát egérutat nyert a sötétben. Kiugrott a kerítésen és a gátig talán meg se állt.

A rendőr pedig visszament a posztjára és bejegyezte a könyvébe:

— Ismeretlen toprongyos alutt a bokorban. Hajadzok hozzá, de nem tudom ki. Nehéz pasassér lehet, mer mán mér szalatt vóna el máskülönben.

!! Figyelem !!

Mindig szenzációs tartalommal jelenik meg a „HÉTFŐI HIRADÓ“.

Kéjtanya egy kávéházban.

Zivornya — hajnalig.

Tud róla a hatóság.

*

Egy csomó panaszos levél fekszik előttünk. A levelek sulyos vádakot tartalmaznak, melyek mind, egy kolozsvári kávéház ellen szólnak. — Nem akarunk részletekre kiterjeszkedni, mert hiába való is volna. Hiszen mit is tesz és mit tehet a hatóság? — Semmit. Szépen elolvassa

cikkünket s azután csöndben napirendre tér felette. — Hanem e sorok felett nem akarjuk, hogy napirendre térjenek. Vizsgálatot kérünk egyenesen a főkapitánytól, ha meggyőződtek állításunk igazságáról, tessék szigoruan büntetni. Tebát:

Van Kolozsvárt egy rossz hirben álló éjjeli kávéház, a „Kecskeméti“-kávéház. Ebben a kávéházban éjjelről-éjjelre a leghallatlanabb orgiák folynak. A kávéház személyzete minden törvényes paragrafust mellőzve, a legszemérmellenebb módon pumpolja a vendégeket s jaj annak, ki egy éjszakát berugott fővel átvirraszt e kávéház szeparéjában.

Ahogy az előttünk fekvő panaszos levelek írói felsorolják, láthatjuk, hogy ennek a kávéháznak az egész létföltétele a vendégek megkoppasztása. Nappal üres a kávéház. Csukott ajtók és ablakok, de ha közeledik az este, a kávéház két (?) leánya kiáll az ajtóba s megkezdődik a vendégfogás.

Ha valaki betéved, a kávé rőktön ajánlja a pezsgőt, a lányt s a szeparét aztán jön a vurtznizás. Hátul, a szeparéban, egy olajos szagu, elsötétített szobajukban készen áll az asztal s egy rozoga divány. A kávéház személyzete közül valaki aztán kiáll őrt állani s elől, az ajtó közelében egy pár cigány csalogatás gyanánt, veszettül huzza a *Lizsénótát*.

Ilyen a világ a Kecskeméti kávéházban. Feljelentés van ugyan ellene mindennap, de esetet nem tudunk, hogy a kávé bűnhődött volna. Sőt, nem értjük, dacára az ebbe vágó szabályrendeletnek, — hogy ennek a kávéháznak miért van 3 óráig nyitvatartás engedélye, holott a belvárosi kávécsok is csak alig kapnak. És végül nem értjük, hogy mindezen türehetetlen, erkölcsöt és közrendet megszegyenítő állapotokat miért és mi okból tűri a hatóság. Három-négy feljelentett esetről tudunk, amelyek ad-acta hevernek a rendőrségen. Mi ez?

Rendet kérünk főkapitány úr!

Kedélyes kolozsvári fodrászok.

Kicszerélt asszonyok.

*

Egy kolozsvári borbélyüzlet tulajdonosa gondolt egyet: rákacsintott a segédje feleségére. A második gondolata meg a saját feleségének lett szánva: minthogy mindenféle szerelemnek vége szokott lenni, az asszonynak kiadta az utat. A simán lefolytatott családi zavarnak nem lett semmi különösebb eredménye, mert hiszen a mesternek a segédje is kívánczokolt a szappankeverő principális szép, ifju feleségére.

Egy szó, mint száz: az elrebegett holtomiglant átváltoztatták záros határidőre. A két férj bizva egymásba, átcserelelte barátságos frizuracsinálás és borotválás közben egymás feleségét.

Megegyeztek egymással. A főnök elveszi a segédjétől elválni akaró hitvest, viszont a segéd az utca másik oldalára teszi át a cintányért: ott fogja a mester néhai feleségével borotválni a községbeli dzsentleméneket és frizurálni búcsu napján a kalácsszopogatókat.

Az asszonyoknak is tetszett a csere. — Olyannyira, hogy a két nő és két férfi ügyvédhez mentek. Négyük részére két ügyvédet fogadtak s most várják, hogy őfelsége a király nevében mihamarabb elválassza a bíróság azt a házasságot, amelyet a szerencsés Figarók oly rövid időre kötöttek, mint a szappanbuborék.

A hires „PILSENI“ sör egyetlen forrása a Pferschy-vendéglő,

Deák Ferenc-utca.

Kitűnő házilag kezelt konyha és vaiódi fajborok.

Omlik a nyári mecsset.

Fuseráció mindenfelé.

*

Hasábokat lehetne irni az ujonnan felépült nyári aréna építkezési hibáiról. Egy agyonnyomorított, elfuserált, összetákolt, undorító látványt nyújtó torzfigurákkal megcsufolt házroncs a nyári aréna, amelynek hazug szépségéről mégis dicsőhimnuszokat zengtek a megfizetett kommunikék. A közönség leglaikusabb része is mebotránkozva látja, hogy Kolozsvárt megcsufították egy olyan épülettel, mely százezrekbe került ugyan, de a mely épen ezért értéktelen, mert tele van hibákkal, javíthatatlan — építkezési szabálytalanságokkal.

A vérthányó torzfigurákat eltekintve, van még más nevetni való nevezetessége is a nyári mecssetnek. A színház ugyanis mely alig pár hete hogy át lett adva a forgalomnak — bomlik. Mindjárt a bejáratnál konstatáljuk, hogy az ajtók szélén levő sarok-falak méteres nagyságban le vannak omolva. Szabad ennek megtörténni egy új épületnél, — ha csak nincs sárból építve, mint egy cigányasszony faluvégi putrija? — Az öltöző szobáknál mindenfelé bomlást, romladékot látunk, mintha legalább is egy 100 éves épület

<p>A Rákóczi-kerti (sétatéri) kioszkban</p> <p>Minden délután 3 órától 5 óráig</p> <p>czigányzene s 5 órától esti 11 óráig katonazene fogja szórakoztatni a közönséget.</p>	<p>Friss ételek és kitűnő italok kaphatók!</p> <p>Pontos kiszolgálás!</p> <p>A sétatéri kioszk a legkellemesebb szórakozó helye a közönségnek.</p> <p>Számos látogatást kér: A BÉRLŐ.</p>
--	---

falai között járnánk. Ez már szintén: fuseráció. A nagy, hasznosleső siettetésre összetakolt suszterájmunka, melynek kiigazítása újabb kiadásokat fog felemészteni s amelynek az árát mégis a közönség fogja megfizetni.

Ott van aztán egy másik hiba, amelyet a protekciós kezekkel lefogott szemek nem láthattak meg a tervrajzon. Láttá valaki a cukrázdát? Egy pincelejárathoz hasonló mélyedésbe bedugva, amelynek közvetlen tőszomszédságában ezek a gusz-tust és étvágyat keltő szavak ékeskednek:

Uraknak

Hölgyeknek

Itt a kirakott és feldiszipelt torták diszelegnek, — de szorosán a cukrázda mellett folyik a sürgős forgalom.

Ej, hát ez sem hiba? Vagy már mindent el kell, hogy tőrjen a jó kolozsvári közönség? Hát megengedjük, hogy port hintsenek a szemünkbe s bevételni engedünk magunkkal minden olyan maszlagot, — amelyet az érdekelt felek nyujtanak felénk?

Hogy művészet helyett csak primadonna kultuszt látunk a szinpadról — az még csak tőrhető, de hogy ezt is drága pénzen, fecskéfészekből, összetakolt, szük, kényelmetlen padsorokból, nyers meszet szagolva, hangot nem hallva kell végig szenvedni — az botrány és szégyenteljes arcucsapása a színház látogatására kényszerült közönségnek.

HÉTFŐI HIRADÓ LEGFRISSEBB HIREI.

Hirtelen halál. Krizbai-utca 4. szám alatt Incze Miklós 65 éves cipész, tegnap este hirtelen elhalt. Holttestét beszállították a klinikára.

Zsebmetsző pincér. Friedmann Áron hely- és foglalkozás nélküli pincért tegnap este az indóháznál a rendőrség letartóztatta. — Friedmann zsebmetszést akart megkísérteni, ezért jutott a rendőrség kezére.

Kolera Oroszországban. Szent-Pé-tervárról mai távirattal jelentik, hogy egész Oroszországban, de különösen a déli vidéken irtózatossá módon dühöng a kolera, úgy hogy a napi halálesetek száma félelmetesen nagy.

A lakosság közt óriási a kétségbeesés.

Meglopott iparos. Vigan töltötte el az éjjelt P. A. helybeli csizmadia mester. Eladott négy darab jó disznót s annak árával zsebében áldomásozni ment. A jó vásár fölötti öröme azonban bánattá változott, mert 460 koronát tartalmazó pénztárcáját ellopták valahol. Az esetet bejelentette a rendőrségnek.

Halálozás. Ürmösi Károly unitarius lelkész és családját súlyos csapás érte. Margitka, egy éves leánykája rövid szenvedés után meghalt. Temetése szombaton d. u. 5 órakor ment végbe Kossuth Lajos-utca 9. szám gyászaházból, nagy részvét mellett.

A főkapitányhoz. Megirtuk ezelőtt két héttel, hogy a Ferencz József-úti lakók panaszt tettek a napirenden levő éjjeli zajért és verekedésekért, a mi a nyugalmat zavarja. Most újabb panaszos levél érkezett, a melyben nemcsak az éjjeli csendháborítást sorolják föl, hanem napközben is előfordul, hogy a terhet, téglát, porondot szállító fuvarosok éktelen lármát csapnak, versenyhajrást rendeznek, énekelnek, csattogtatnak úgyannyira, hogy az ott lakókat és arra sétálókat, valamint érkező idegeneket zavarják. Valóban nem értjük, hogy egy ilyen hosszú, forgalmas utcában miért nem lehet egy állandó rendőr-őrszemét állítani. Ismételtlen kéri a főkapitányt, hogy a mig jobban el nem ragadnak ezek az állapotok, addig tegye meg intézkedését.

Lázár György, Hunyadi-tér 10. sz. alatti lakós jelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, ki napok óta lopkodja a fehéreműit. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Eltűnt. A zalaegerszegi rendőrség átiratban értesítette a kolozsvári rendőrséget, hogy onnan nyomtalanul eltűnt egy Ungár Ignác nevű ember. Az átirat értelmében a rendőrség bevezette a nyomozást s ha esetleg Kolozsvárra vetődött és kézre kerül, azonnal értesíti a zalaegerszegi rendőrséget.

A kolozsvári „Bicsak“ asztaltársaság ez idei II-ik kirándulását folyó évi augusztus hó 14.-én (vasárnap) kisebb nép-ünnepélyvel egybekötve tartja meg a „Borbéki“ erdőházhoz (vendéglő). Indulás reggel pont 6 órakor a társaság helyiségéből (Kossuth Lajos-utca 30. szám). Kedvezőtlen idő esetén a kirándulás a reá következő vasárnap, aug. 21.-én lesz megtartva. Vendégeket szívesen látnak.

A Föld története. Folyó hó 16. 17. és 18.-án az Urania színházban Király Pál természettudományi írónak a *Föld története* című csillagászati, őslénytani és természettudományi írónak remek alkotása kerül színre 3 felvonásban. 130 színes vetített és 1600 méter színes mozgó fényképpel. E nem mindennapi ritka tudományos előadásokra előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

*** Egy takarítónő kerestetik.** Cim a kiadóhivatalban.

Gyengék erősödnek. Soványak hiznak. Kankázusi Kefir-tej. Gyengéknek, gyomorbetegnek, lábbadozóknak stb. orvosok ajánlják.

Kellemes, üdítő és könnyen emészthető ital.

Kapható minden jobb kávéházban és cukrázdában.

Készíti a „Rózsa“-drogéria Kolozsvár, Mátyás király-tér 13.

SZÍNHÁZ.

*

Egy érdekes és jelentős vendégszereplés tette érdekessé a mult színházi hetet. Fay Szeréna asszony lépett fel két ízben. Szerdán a Sudermann Otthonjában aratott nagy sikert, csütörtökön pedig a Bundában játszotta Wolffné szerepét. Hauptmannak ez az értékes darabja igen kevés közönséget vonzott, dacára a vendégszereplésnek. Pedig majdnem minden szereplő kitett magáért. Szentgyörgyi, Dezséri, Körmeny s különösen Fehér Gyula, a nők közül Dezséri Emma, Berlányi, Mészáros Aranka érdemelnek dicséretet. Azonban nem hagyhatjuk megrovás nélkül azt, hogy most már komoly színészek között is divatosná kezd válni a közönség semmibe vévése. Némelyek valósággal agyon nevelik a szerepüket.

Ment még a héten az Obsitos, Theodore és Társa és pénteken a Nebántsvirág, mindahárom azzal a sikerrel, amelyet az operettekől és vigjátékokból Kolozsvárt megszoktunk.

Tegnap este ment másodsor Géczy István 3 felvonásos népszinműve, a Kazárföldön. A darab themájába, egy kevés antiszemizmussal van keverve, de nem a mese rovására.

A Kazárföldön szombati bemutatóján jelentős sikere volt a szereplők közül Szentgyörgyinek, Gátinak, Fehér Gyulának, a nők közül Berkinék.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Legelegánsabb és divatosabb férfi ruhák SÁMSON MANÓ angol divat-szabónál készülnek Mátyás király-tér.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Apróságok.

*

Az esernyő. Egy vidéki utazó az esernyőjével ment a kávéházba, de mivel közben kisütött a nap és nem akarta az ernyőt magával cipelni a kuncsaftokhoz, lettete a paraplét az egyik fogasnál és egy kis cédulát erősített rá a következő fölirattal:

„Ez az ernyő egy bokszoló bajnoké. Öt perc múlva visszajövök.“

Este visszatért a kávéházba, de az ernyőt nem találta ott. Hanem az ernyő helyén egy kis kártya volt a következő fölirattal:

„Ez a névjegy egy futóhajnoké, aki tíz perc múlva sem jön vissza.“

A falu pénze. A falu bírójához beállított egy biztosítási vigéc. Arra akarta rávenni a bírót, hogy biztosítsa a község pénztét betörés ellen. De a bíró sehogysem akart kötélnek állani. Egyre azt hajtogatta:

— Azért vettük a Wertheim-kasszát, hogy be ne törhessenek.

J. C. Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy az Óvárban a Mátyás kir.-utca 4. sz. alatti

„Royal“-kávéházat
átvettem és átalakítottam.

Midőn még a n. é. közönséget, valamint jóbarátaimat, ismerőseimet figyelmes kiszolgálásomról biztosítom, magamat szives jóindulatukba és pártfogásukba ajánlom. Kitünő tisztelettel:

Simon J., tulajdonos.

— Nem ér az semmit! A betörők a vaskasz-
szát is kifurják!

— Azt ugyan nem teszik! Éjjel-nappal
két bakter vigyáz a közszékházán.

— Óh, az öröket elaltathatják, vagy leszur-
hatják. Sokszor történt már ilyesmi.

A bíró ravaszul pislantott és sugva mondta:

— Hiszen akkor sincs nagy veszedelem,
mert a pénzt itt hordom a lajbim béléseben.

Meg is mutatta mindjárt a hatalmas ban-
kócsomót.

A HÉT.

A lakók fekete könyve.

A héten volt Budapesten a kiuzsorá-
zott lakóknak az a fölvonulása, mely min-
denkinek a szívét megfacsarta, aki látta.
S tegnap kipattant egy sötét szenzáció,
mely leleplezi azt, hogy a háziurak milyen
szervezett maffiában egyesítik az erejüket
ennek a nyomoruságnak a minél teljesebb
legyapjzására. Titkos irodát alapítottak
a lakók nyilvántartására és fekete könyvet
nyitottak a rosszul fizető lakók nyilvántar-
tására s elhatározták, hogy Budapesten
sehol senki lakást nem kap addig, amíg
előző háziurával szemben fennálló tarto-
zását ki nem egyenlítették. Ez a szigorú
intézkedés kijátszása és megkerülése akar
lenni az új végrehajtási novellának, mely
bizonyos legszükségesebb butordarbkra
megszüntette a háziurak visszatartási jogát.

Kedves háziurak! És azután mi lesz
az utcákra dobott lakókkal?

Az egyik háziur kilakoltatja a másik
háziur még készpénzű, előre fizetés fejében
sem fogadja meg, a szegény ember ebben
a sok házu városban is olyan hajléktalan
lesz, mint az idegen határba hajszolt er-
dei vad.

A törvény tiltja a munkások előzetes
összebeszélését és szervezkedését a munka
beszűntetésére. Ugyanennek a törvénynek
a legszigorubb erélylyel kell lecsapnia erre
a maffiára, mely új jobbágyrendszert akar
meghonosítani Budapesten, s ezt azzal
kezdi, hogy beszűnteti a szabad költöz-
ködés jogát.

A kutyabőr nyomor.

Ez a nyomor legfurcsább és legkü-
lönösebb a világon, de ismét olyan, ami
speciálisan a magyar föld nyomora. Va-
laki, akinek semmire nincsen szüksége
ezen a földön, egyszerre sóvárgó vágyat
érez egy kutyabőr után, amin ékes közép-
kori irással tanusítódják az, hogy az ő
családja nemesi familia. Most fejeződött
be a vizsgálat egy vármegyei levéltáros
ellen, akiről beigazolódott, hogy jó pén-
zért szívesen gondoskodott ilyen kutyab-
bőrrel.

Ebben az ármálos országban, mely-
ben mindenki féltékeny az ármálosára,
kétségtelenül főbenjáró bűn az ilyesmi.
Bárha, hogyha szigoruan vesszük a dol-
got, a levéltáros és azok, akik velük szö-
vetkeztek, elég ésszerűen cselekedtek. A
nemesség megszerzése amúgy is mindig
keresztelte a büntető törvénykönyvet:
régén a hazaárulók, ma a panamisták
kapnak kutyabőrt. Természetesen csak az
ügyesek, mert az ügyetlen hazaárulókat
régén felakasztották, az ügyetlen pana-

mistákat ma becsukják. Azok, akik olyan
olthatatlan vádat érznek a nemesség
iránt, hogy hamisítani is hajlandók érte,
csak abban hibázták hát el a dolgot,
hogy ügyetlenül hamisítottak.

Szerkesztői üzenetek.

Kis bakfis. Szereti az édességet? — Finom
bonbonokat vehet Mártonffy Zs. Deák Ferenc-
utcai csemege üzletében. Ajánlja másnak is.

Színházlátogató. 1. Nem ön az első, hogy
igazmondásunkért üdvözlő levéllel keres fel.
Hetenként a tucatjával hozzánk érkező levelek
bátorítanak, hogy véleményünket bátran meg-
mondhassuk. 2. A kérdéses cikket a miniszter,
Zichy gróf is elolvasta, mert kezei közé jutot-
tak. 3. Az igazgató még nem változtatott a ma-
gyartalan feliratokon. Még azt is?

S. D. Annak a rendőr-fogalmazónak az
esete nem érdekli a nyilvánosságot. A felettes
hatóság majd el bírálja az ügyét.

Lapkiadó: a Szerkesztőség.

Urania Színház.

A budapesti Urania tud. színház szinpada.

Téli helyiség: Wesselényi Miklós-utca 5. sz.

Nyári helyiség: Ferenoz József-ut elején.
Telefon 479.

Kolozsvár legelőkelőbb szórakozó helye.

Előadások hétköznapokon este 7 órától,
vasár-és ünnepnapokon d. u. 3-tól 11 óráig.

Minden előadás másfél órát tart.

Műsor

augusztus hó 8-án:

Szenzációs ujdonságok!

Műsorváltás fentartva.

A feministák győzelme.

Igen humoros jelenet. Előadják a párisi színház
tagjai.

Fehér és fekete.
A német tengerészet.
Női jogi jelölt.
Meráni ünnepély.
Az anyai szív.
Egy szám műsoron kívül.

A hegedűs és gyermekei.

E hó 16., 17. és 18.-án Király Pál hirne-
ves tanár előadása:

A föld története.

Három felvonás. 130 színeskép. 1600 méter
mozgófényképpel.

Helyárok: Páholyülés műsorról 1:20. —
Zártszék 1 K. — I. hely 80 fill.
II. hely 60 f. III. hely 40 f. Tíz éven alóli gyer-
mekek és katonák örmestertől lefelé az I—III.
helyen felét fizetik.

Előadás 7-től 10 óráig. Állandó bemenej.

A Hunwald Gyula főtéri
üveg-áruk n a gyraktárában
valóban a legolcsóbb árban
lehet most vásárolni, mert a
nagymennyiségben felhalmo-
zott üveg- és porcellán-
nemüeket a lehető leg-
olcsóbb árban kell eladja,
mivel e hét végén Kossuth
Lajos-utcai újonnan beren-
dezett üzletébe költözik át.

Erdélyrészi

Szállítási Vállalat

Schwartz és Társa

Kolozsvárt,

Vasuti-iroda: Vasut-utca 4. szám.

Telefon 369.

Városi-iroda: Deák Ferencz-u. 25.

Telefon 351.

Elvállal minden e szakmába vágó fuva-
rozást, teher, gyors és podgyász
szállítást és a monarchia minden részébe
való továbbításokat — Butorcsoomagolást
helyben és vi-
déken ruganyos
társzekereken, új
és esetről esetre desinficiált
butorszállító-kocsikkal.

Áruk beraktározását és külföldi küldemé-
nyek elvámolását. — Pénzszekrények és
zongorák pontos és szavatosság mellett
történő szállítását és felállítását.

A „Hétfői Hiradó“

mindent megír.

A „Hétfői Hiradó“

nem hallgatja el az igazságot.

A „Hétfői Hiradó“

nem ismer megalkuvást.

A „Hétfői Hiradó“

mindig szenzációs.

A „Hétfői Hiradó“

megbízható híreket közöl.

Pártoljuk Erdély egyetlen

független, szabad szellemben

szerkesztett lapját, a

Hétfői Hiradót.

Kiránduló és mulatóhely

Dónát-út 10. (Pferschy József.)

Ujjonnan és minden kényelemmel berendezve. Társas megrendelést szívesen fogad. o Telefon 764.

Tisztelettel: Pferschy József.

Gyermekbetegek részére fenntartott rendelőintézetemben Kolozsvárt, Jókai-utca 2 sz. II. emeleten a védőoltásokat megkezdem. — Oltok csecsemőket már két hónapostól kezdve. Kívánatra házaknál is oltok. Az oltásokat védővel látom el. Dr. Harth Albert, gyermekgyógyász.

Tudomásul

A „Nádas“ gyógyfürdő folyam fürdő kabinjait a tulajdonos rendbe hozatta s most ez a páratlan gyógyhatású fürdő a közönségnek mindennap rendelkezésére áll.

AKI házat, birtokot, erdőt eladni vagy venni óhajt, az jelentse be

ifj. Fisch Adolfnál

Kolozsvárt,

Széchenyi-tér 12. szám alatt

(saját ház).

Telefon 830. szám.

3400

példányban jelenik meg a

Hétfői Hiradó.

Kalap-Király

kalap és uri-divat
különlegességek áruháza
Kolozsvár, Fötér.

**= Legjobb =
szórakozó hely**

a híres óvári vendéglő

(KIS PIPA)

nyárikertje és
tekepályája.

Estéknként cigányzene.

Kitünő konyha, házi-
lag kezelt valódi faj-
borok. Figyelmes kiszolgálás!

Tisztelettel

Márton Vilmos,

a „Kis Pipa“ vendéglőse.

Főzzünk gázzal!

mert:

A gázzal való főzés kényelme minden modern konyha elengedhetetlen feltétele.

Rendkívül tisztaság. Nagy időmegtakarítás. Tűrhetetlen konyhai meleg nincsen.

Azonnal használatra kész.

A gázfőzőkályhák, a gázmelegítő kályhák, a gázvasalók beszerzése semmiféle befektetéssel nem jár, mert mindezeket a szükséges vezetékkel egyetemben aránytalanul csekély, havonként fizetendő bér ellenében bérbeadjuk.

Felvilágosítással készséggel szolgál a

Telefon: 41. Gázgyár.

Szenzáció

a Korzó-kávéházban.

MA HÉTFŐTŐL a Korzó-kávéházban

új női tambura

zenekar játszik. Kolozsvár

legsolidabb mulatóhelye a

Korzó-kávéház, ahol a szolid

és kényelmes kiszolgálás

mellett, kellemes órákat

tölthet el a mulatni sze-

rető vendég.

Jó bort olcsón

esakis

Guttman Márton

bornagykereskedőnél

Konvéd-utca 6. sz.

lehet kapni. Valódi fajborok s már 10 literenként haza szállítatik. — Rendelni telefonon (855. sz.) is lehet. — Borok tisztaságáért szavatol. — Viszont elárúsítóknak tetemes árengedmény.

Kérjük mindenütt a legmagyarabb gyártmányt,

a „Nyil“, „Sorompó“,

„Unicum“

szivarkahüvelyt. Gyártja a

Szivarkahüvely-gyár

Kolozsvárt.

B. Bakk Sándor

lakatos-mester

Kolozsvár, Malom-utca 16. sz. alatt.

Elvállal

minden e szakmába vágó munkát.

Vidéki megrendeléseket is elfogad.

Ajtai K. Albert Könyvnyomdája

Deák F.-u. 4. Kolozsvárt. Telefon 364.

Mindennemű nyomtatványok:
könyvek, füzetek, a meghatározott időre készítettnek el. . .

Szép falragaszok jutányos áron készítettnek.

Izléses kiállítású báli meghívók, névjegyek, iskolai értesítők s nagyobb nyomtatványok. . .

Egyedüli raktár Erdély részére a valódi „REX” szabadalmazott

befőttes üvegek és készülékek Hunwald Gyulánál

Kolozsvárt, még Mátyás király-tér 12. sz. Eredeti gyári árak!!

Üzlet áthelyezés miatt az összes üveg-, porcellán- és china-ezüstárak szintén eredeti gyári árakban árusítottak el.

GRAND-KÁVÉHÁZ

Kolozsvár, Deák F.-u. 2.

Elismert legjobb borok.
Havi abonement.
Kitűnő billiárdok.

Összes bel- és külföldi lapok sousprenumerálhatók.

Telefon-szám: 392.

BUTOR!!

Nagy választékban, részletfizetésre is előnyösen beszerezhető

Péterffy Mór

butor és lakásberendezési cikkek áruházában

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 6. sz.

Ugyanott állandó raktár amerikai különleges iroda berendezési butorokból.

Kolozsvári látványosság a világvárosi mintára berendezett

Püspöky Miklós divat nagy áruháza

Kolozsvárt,

Mátyás király-tér 20. sz.

alatt, e célra épült saját házában.

Külön osztályok:
Uri divat

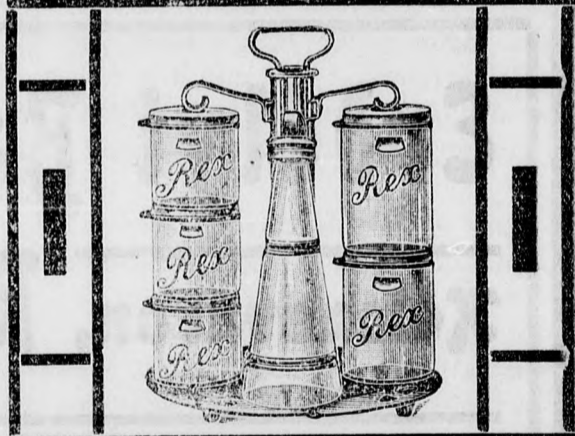
Női divat Gyermekek divat.

Fehérnemű, vászon, asztalnemű, menyasszonyi kelengyék.

Rövid- és kötött-árú osztályok.

Harisnyakötő műhelyem részére mindennemű megrendelést elfogadok. Tisztelettel

Püspöky Miklós.

Poloska-irtásra

»Gloria« poloska-irtó folyadék (igen erős hatású és nem maró) a legmegbízhatóbb poloska- és rovar-irtó szer, mely felülmulja az összes eddig létező szereket

70 fill. és 1 koronás üvegekben.

Fogápoló szerek
Haj-, ruha- és fogkefék
Illatszerek
Piperecikkek
Szappanok
Szivacsok
Dísz- és hajfésűk
Körömápoló szerek.

„Központi drogéria”

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 18. szám alatt, a főposta mellett.

„MERCUR“-BANK Hitelértékesítő és ügynökségi iroda rovata
 Telefon 797. * * * Telefon 797.

Hosszu évek óta fennálló „**GENTRY**“ nagy
 áruház (Wesselényi Miklós-utca 20.) más vál-
 lalat miatt, minden elfogadható árban,
tömegesen, eladó.
 esetleg kicsinyben

Raktáron vannak legjobb minőségű ingek,
 kalapok, nyakkendők, harisnyák, eső-
 ernyők és külön cipő-osztály.

Üzlethelyiség kiadó!!

Berendezés eladó!!

Erdélyi Bank és Takarékpénztár

Kolozsváron, Részvénytársaság Mátyás kir.-tér 32.

A bank elfogad betéteket
 takarékpénztári könyvekre, folyó
 számlákra, azokat felmondás
 nélkül visszafizeti.

**Leszámitol váltókat, utalvá-
 nyokat,**
 járadékokat, checkeket, kisorsolt érté-
 keket stb.

**Értékpapirokat és idegen pénz-
 nemeket**
 elad és vásárol, előlegeket ad érték-
 papirokra, folyószámlán és előre meg-
 határozott időre.

**Díjmentesen bevált szelvé-
 nyeket**

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

**Kibocsát utalványokat,
 checkeket,**

hitelleveleket bármely külföldi piacra.

**Rendelkezésre tart felek saját
 zárai alatt**

tűz- és betörésmentes páncélszekré-
 nyeket. (Safe deposits.)

**Nagyobb ládába csomagolt és a fél pecsétjével ellátott
 ezüst- vagy aranyeműek, vagy más értéktárgyak külön
 e célra berendezett tűz- és betörésmentes szobában
 őriztetnek.**

Üzleti órák: délelőtt 9-től fél 1-ig, délután 3—5-ig.